

HUSUSİ HASTANELER KANUNU**Resmi Gazete: 5.6.1933 - 2419****BİRİNCİ FASIL****Hususi hastanelerin tarifleri ve açılma şartları**

Madde 1 – Devletin resmi hastanelerinden ve hususi idarelerle belediye hastanelerinden başka yatırılarak hasta tedavi etmek veya yeni hastalık geçirmişlerin zayıfları yeniden eski kuvvetlerini buluncaya kadar sıhhi şartlar içinde beslenmek ve doğum yardımlarında bulunmak için açılan ve açılacak olan sağlık yurtları "hususi hastaneler" den sayılır. Bunların açılma, kullanma, kapanma şartları bu kanunun hükümlerine bağlıdır.

Madde 2 – Kendi mevzuatına göre hususi şirketler ve müteahhitler ve fabrikalar ve ticaret,ziraat, sanat ve nafıa işlerinde çok işçi çalıştıran şahıslar, amele birlikleri ve bu gibi diğer şahıslar ve teşekküller tarafından kendi işçilerinin ve işlerinde kullandıkları adamlarının hastalıklarını tedavi ve sağlıklarını korumak için açılacak hastane, revir ve diğer sağlık yurtları bu kanunun hükümlerine bağlı olmayıp bunların açılma ve kapanma şartları kendi mevzuatına göre yapılır.Bunların açılmalarında, bağlı oldukları teşekküller tarafından, bir beyanname ile Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletine bildirilir. (1)

Madde 3 – Hususi hastaneler Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletinin müsaadesile açılır.Bu müsaadenin verilmesi için şahıslara ait hastanelerin mesul müdüleri ve diğer

hastanelerin de bağlı oldukları teşekküllerin yetkilileri tarafından Valiliğe bir istida verilir. Bu istidada açılmak istenilen hastanelerin yeri, hastane yapılarının vasıfları ve ne gibi hastaları kabul ve ne kadar paralı veya parasız hasta tedavi edileceği, konulacak yatak sayısı, hastane işlerini çevirecek mesul müdürün ismi, hastanenin kurulması ve çalıştırılması için konacak karşılık paranın ne kadar olduğu açıkça yazılarak aşağıdaki vesikalar da bu istidaya bağlanır:

1 – Hastane yapılacak bina ve müstemilatının vaziyeti, mevkii, dört yanı, su yollarının, lağımlarının tertiplerini gösterir iki tane harita;

2 – Hastane yapılacak bina ve müstemilatının iç bölmelerini ve tesisatını gösterir her kat için ayrı ayrı iki tane plan;

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "kanunlarına ve nizamname ve şartnamelerine" ve "kanun ve nizamname ve talimatnamelerine" ibareleri "mevzuatına" şeklinde değiştirilmiştir.

3 – Hastane içinde yapılacak bütün tertipleri ve teçhizleri gösteren etraflı iki rapor;

4 – Açılmak istenilen hastanenin kurulması ve çalıştırılması için lazımgelen sermayenin mevcudiyetini ve ne kadar olduğunu gösterir vesikalar.

Madde 4 – Üçüncü maddeye göre verilen istida üzerine hastane yapısı ve başka şartları Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürü ile Devlet idarelerinde çalışan bir mühendis tarafından tetkik olunarak eksikleri varsa tamamlattırıldıktan sonra valinin de düşündükleriyle beraber bu kağıtlar dosyası Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletine gönderilir. Vekaletçe de lüzum görülecek tetkikler yapıldıktan sonra şartlara uygun görülürse açılma ruhsat kağıdı

teşkilatı

Madde 9 – Hususi hastanenin mes'ul bir müdürü bulunur. Bu müdürün Türkiye'de sanatını yapmağa izinli Türk hekim olması ve ikisi hastanelerde olmak üzere en aşağı beş yıl Türkiye'de hekimlik etmiş veyahut Devlet meslek memurluklarında çalışmış bulunması, herhangi bir suçtan dolayı ağır hapse veya şeref ve haysiyeti bozan suçlar yüzünden hapse mahkûm olmaması lazımdır.

1219 numaralı kanunda gösterilen (Ali Haysiyet Divanı) kararile muvakkaten sanatının icrası yasak edilen hekimler bu yasağın sürdüğü zaman içinde hastanelerde mesul müdür olamaz.

Madde 10 – Hakiki şahıslardan gayriye ait olan hastanelerde mali hususatı temin ve idare tarzlarını murakabe etmek üzere mensup oldukları teşekküller tarafından olunan idare heyetleri bulunur .

Madde 11 – Munhasıran emrazı akliye malüllerinin muhafaza ve tedavisine veya çocuk hastalara veyahut doğum yardımlarına mahsus hususi hastanelerin müdürü mesulleri bunların her birine ait tababet şubelerinde, verem sanatoryumlarının müdürü mesulleri de emrazı dahiliyede birinci sınıf mütehassıs tabip olurlar.

Madde 12 – Hususi hastaneler, almağa mezun oldukları hastalar için bu hastaların istedikleri hekimleri davete ve tedavinin bu hekimler tarafından yapılmasını kabule mecburdurlar. Eğer hastalar hariçten hekim getirmek arzu ve talep etmezlerse hastaneler bu vazifeyi birinci sınıf muvazzaf mütehassıs tabiplerine tevdi ederler. Bu mütehassıslar bakılması kendilerine tevdi edilen hastaların tedavisinden mesuldürler. Birinci sınıf mütehassıs mesul müdürler, kendi ihtisas şubeleri mütehassıslığını da üstlerine alarak yapabilirler.

Madde 13 – Yirmi yataklıya kadar olan hususi hastahaneler hasta bakıcılardan ve diğer işler için kullanılan adamlardan başka bir hasta bakıcı hemşire (doğum evleri için ebe)

kullanmağa mecburdurlar. Yatak sayısı yirmiden fazla olanlarda en az ne kadar hemşire çalıştırılacağı bir yönetmelik ile tayin olunur. (1)

Madde 14 – Hakiki şahıslarla şirketlerden başkalarına ait olan veya sırf hayır için açılan hususi hastahaneler dışarıdan gelen hastaları parasız muayene ve tedavi etmek ve parasız ilaç vermek üzere hastahaneye bağlı poliklinik ve diplomalı eczacı idaresinde eczahane açabilirler.

Madde 15 – 14 üncü madde hükmüne girmemiş hususi hastahanelerden otuz yataklıya kadar olanlar (her vakit hazır bulundurulması mecburi olanlardan başka)ilaçları şehir eczahanesinde alabilirler. Elli yataklıya kadar olanların ilaçlarını nasıl alacakları, hastahanenin yerinin şehre uzaklığına göre, Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletince tayin olunur. Bütün hususi hastanelerden yatak sayısı elliden fazla, olanlar bir eczahane ile lüzumu kadar eczacı bulundurmak mecburiyetindedirler. Hususi hastanelerden bedelle dışarıya ilaç verilmesi yasaktır.

Madde 16 – Her hususi hastanede yatak sayısına uygun şekilde seririyat laboratuvarı ve arıtma etüvü, verem sanatoryumlarında her türlü teşhis yapılacak kuvvette bir röntgen cihazı, cerrahi ve doğum ameliyelerini yapan hastanelerde muntazam ameliyathaneler bulunur. Bu tesisat bulunmayan hastaneler hasta alamazlar. Verem sanatoryumları, doğum evleri ve bulaşıcı hastalıklar kabul edenlerden başka hususi hastanelerde, yatak sayısı yirmi beşten noksan olduğu ve yakınında şehre ait temizleme istasyonu bulunduğu halde, arıtma etüvleri bulundurmamak mecburi değildir.

Madde 17 – Hususi hastane binalarının tahsis edilecekleri işlere göre ne gibi vasıf ve şartlarda olmaları lazımgeldiği bir yönetmelik ile tayin edilir. (1)

Madde 18 – Doğum evlerinden başka hususi hastanelerde hastalar için yatak sayısı en aşağı ondan az olamaz. Ruhsat kağıtlarından yazılı yatak sayısının artırılması ve azaltılması ve hastanenin başka bir yere taşınması Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletinin müsaadesile olur.

Madde 19 – Mesul müdürlüğü de deruhde etmiş hususi hastane sahibi ölürse hastane kapatılarak ruhsatı geri alınır. Fakat varisleri hastaneyi işletmek isterlerse hastane

kapatılmıyarak mahalli Hükümetin malümat ve muvafakatile derhal bir tabip vekil seçilir ve bir ay içinde matlup evsafı haiz yeni mes'ul müdür tayin olunur. Diğer hususi hastanelerin mes'ul müdürlerinin ölümünde veya mes'ul müdürlükten büsbütün ayrılmalarında da hastane yine kapatılmaz; mahalli Hükümetin muvafakat ve malümatı ile derhal bir vekil tabip seçilmesi şartıyla bir ay içinde yeni mes'ul müdürü tayin edilir.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "nizamname" ibaresi "yönetmelik" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 20 – Müdürü mesullerin mazeretleri zuhurunda yerlerine aynı evsafı bir hekim bırakmak ve mahalli Hükümet tabibine malümat vermek şartıyla bir haftaya kadar hastaneden infikakleri caizdir. Bir haftadan fazla infikak için Sıhhat ve İçtimai Muavenet müdürlerinden izin alırlar. Bu iznin müddeti üç ayı geçemez.

Madde 21 – Hususi hastanelerin yapacakları hizmetlere göre neveleri ve her birinin idare şekilleri ve muhakkak bulunması lazımgelen sıhhi ve tıbbi eşya, alet ve ilaçların cinsleri ve en aşağı bulunması şart olan miktarları, hastane yapılarının sıhhi şart ve vasıfları ve iç taksimleri, fenni kayıtların tanzim ve muhafazası, hekimlerin ve müstamdemlerin kadrosu, hastaların Kabul ve muayeneleri ve cerrahi ameliyeden evvel müşahede kağıdına kaydı icap eden hususlar, bu kanunun neşrinden sonra, Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletince tanzim edilecek bir yönetmelik ile tayin olunur. (1)

Madde 22 – Bu kanunun neşri zamanında mevcut hususi hastanelerin mes'ul müdürleri ve sahipleri 21 inci maddede yazılan nizamnamenin neşrinden sonra altı ay içinde kendi hastanelerinin her türlü hususlarını kanun ve nizamname hükümlerine göre tamamlamağa borçludurlar.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Madde 29 – Karın, göğüs ve beyin ameliyeleriyle diğer mühim ameliyelerin icrasından evvel yapılması lazımgelen seriri tetkikatla laboratuvar muayenelerine ve bunların müşahade kağıtlarında tamamen tesbitine ve ameliyattan evvel hastanın mevcutsa bünyevi ve arızı manialarının tadil ve izalesine ve bir an evvel ameliyat yapılması icap eden vak'alarda seriri tetkiklerin ve laboratuvar muayenelerinin tehiri sebeplerine ve saireye ait hükümler 21 inci maddede yazılı yönetmelik ile tayin olunur.
(1)

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "nizamname" ibaresi "yönetmelik" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 30 – Hastalık icabı veya başka sebeplerden dolayı mes'ul müdürün veya tedavi eden tabibin talebile hususi hastanelerden diğer hastanelere kaldırılan hastaların isimleri ve kaldırma sebepleri hasta kaldırıldıktan sonra yirmi dört saat içinde mes'ul müdür tarafından Hükümet tababetine yazı ile bildirilir.

Madde 31 – Hususi hastanelere ruhsat kağıtlarında yazılan parasız yatak sayısı kadar her zaman parasız hasta kabul ve bu hastalar kabul edildikleri sınıflara göre yurttaki paralı hastalar gibi ihtimamla tedavi olunur. Parasız kabul olunan hastalar kendi arzularıyla dışarıdan davet olunacak tabiplere ait ücretlerden başka bir para veya başka bir şey vermiyecekleri gibi kendilerinin veya veli ve vasilerinin yazılı muvafakatleri olmaksızın paralı kısma kaldırılamazlar.

Madde 32 – Hususi hastaneler ihtisas daireleri içinde bulunan ve resmi makamlar tarafından para ile tedavi edilmek üzere gönderilen hastaları alır ve tedavi ederler. Ani bir arıza veya kaza neticesinde müstacelen tedaviye muhtaç olan şahısların hususi hastanelere müracaat veya nakillerinde hastanece derhal acele tedavilerini yapmak mecburidir. Bunlardan fakir olanların yatırılarak tedavileri lazımsa hastanenin parasız kısmına alınır. Parasız yatakları

1 – 22 nci madde hükümleri yapılmazsa;

2 – 13 üncü maddede yazılan hastabakıcı hemşireler bulunmazsa;

3 – Mes'ul müdürün ölümü veya kati olarak hastaneden infikakinden sonra bir ay zarfında yerine başkası tayin olunmazsa veya mes'ul müdür izinsiz olarak arzusile bir haftadan fazla hastaneyi terkederse;

4 – Hastane binalarının sıhhi ve fenni şartlarında ehemmiyetli derecede noksanlık olur ise veya hastaların tedavi ve istirahatlerine müessir olacak derecede sıhhi ve fenni hizmetlerde noksanlık görülürse;

5 – 16 ncı madde ahkamı tamamile icra edilmez ise;

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 11 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "kanuna ve nizamnameye" ibaresi "mevzuata" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 37 – 35 inci maddede yazılan sebepler ile hastaneye veya bir kısmına hasta kabulü yazı ile tebliğ suretiyle yasak edildiği halde hasta kabulüne devam eden hususi hastanelerin ruhsat kağıtları Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti tarafından geri alınır.

Madde 38 – Aşağıdaki hallerde şahıslar tarafından açılmış olan hususi hastanelerin ruhsat kağıtları geri alınır. Ve vakıf hastaneler ile diğer hususi hastanelerin mes'ul müdürleri tebdil edilir:

1 – İki defa yapılan ihtarla rağmen mes'ul müdür hastane vazifelerini ihmalde devam ederse;

2 – Mes'ul müdür (9) uncu maddede yazılı suçlardan dolayı hapse mahkûm olur veya müessese dahilinde hastanelerin veya hastanenin nezahet ve şerefini bozan yasak işler yapılmasına göz yumar veya bu işleri kendisi işlerse;

3 – Mes'ul müdür sıhhi sebepler haricinde bir senede iki kere izinsiz olarak birer haftadan veya bir defada on beş günden fazla hastaneyi terkederse.

Madde 39 – 38 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları mucibince hastanesinin ruhsat kağıdı geri alınan veya müdürlükten çıkarılan bir mes'ul müdür başka bir hususi hastanede mes'ul müdür ve Devlet hastaneleriyle hususi idare ve belediye hastanelerinde baştabip veya müdür olamaz.

Madde 40 – Ruhsat kağıtları geri alınan hususi hastanelere Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletinin iş'arı üzerine yeniden hasta kabulü yasak ve mevcut hastalar tesbit edilir. Bu hastaların hastane tarafından tedavilerinin ikmal veya diğer hastanelere nakillerinden sonra hastane kapatılır. Ruhsat kağıtlarının geri alınması ve hasta kabulünün yasak edilmesi tebliğ ve mevcut hastaların miktarı tesbit olunduktan sonra yine hasta kabulüne devam eden mes'ul müdürlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir. (1)

Madde 41 – Harice ilaç satan yahut mezun olduğu sayıdan fazla yatıran hususi hastanelerin mes'ul müdürlerine ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Yalnız 32 nci maddede tasrih olunan ani bir arıza veya kaza neticesinde hastahanelere müracaat eden veya naklolunan hastalar ile müstacelen tıbbi ve cerrahi müdahaleye muhtaç olan hastaların kabulü bu hükümden müstesnadır. (1)

Madde 42 – (Değişik: 23/1/2008-5728/73 md.)

Yatan hastalardan 26 ve 27 nci maddelere aykırı olarak fazla ücret alan hususi hastanelerin işletenlerine onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, fazla tahsil edilen ücret geri alınarak ilgililere iade edilir.

Madde 43 – (Değişik: 23/1/2008-5728/74 md.)

29 uncu maddede yazılan cerrahi ameliyeleri aynı maddede yazılı tetkik ve tedavileri yapılmadan icra eden tabiplere, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Eğer bu suretle cerrahi ameliye yapılan hasta vefat eder ve vefatın ameliyattan evvel yapılması lazım ve mümkün olan şartların ifa edilmemesinden ileri geldiği meydana çıkarsa cerrahi ameliyeyi icra eden tabip hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri tatbik olunur. 29 uncu maddenin son fıkrasında yazılı zaruri sebeple ameliyattan evvel ifa edilmeyen şartlardan ve bunların neticelerinden dolayı cezaya hükmolunmaz.

(1) 24/4/2003 tarihli ve 4854 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle; 40 ıncı maddede yer alan "on beş günden üç aya kadar hafif hapis cezasıyla" ibaresi, "seksenyedimilyon lira idarî para cezasıyla"; 41 inci maddede yer alan "yüz liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezası" ibaresi, "yüzyetmişdörtmilyon lira idarî para cezası"; 42 nci maddesinde yer alan "iki yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezası" ibaresi, "üçyüzkırkyedimilyon lira idarî para cezası" olarak 6/5/2003 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş ve metne işlenmiştir. Daha sonra 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 71 inci maddesiyle; 40 ıncı maddede yer alan “müdürler seksenyedimilyon lira idarî para cezasıyla cezalandırılır.” ibaresi “müdürlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.” şeklinde, aynı Kanunun 72 nci maddesiyle; 41 inci maddede yer alan “müdürlerinden yüzyetmişdörtmilyon lira idarî para cezası alınır.” ibaresi, “müdürlerine ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Madde 44 – (Değişik: 23/1/2008-5728/75 md.)

Tedavisini üstüne aldığı hastaları, yerine vekil bırakmadan izinsiz olarak kendi arzularıyla terkederek bu hastaların tedavisiz kalmalarına sebep olan, 11 inci maddede yazılan mütehassıs tabiplere ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Eğer bu suretle tedavisiz bırakılmak neticesi olarak hasta kişinin hastalığının ağırlaşması veya ölmesi halinde mes'ul mütehassıs tabip hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri tatbik olunur.

Madde 45 – (Mülga: 2/1/2014-6514/35 md.)

Madde 46 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

Madde 47 – 26 Şubat 1313 tarihli Nizamname hükümleri kaldırılmıştır.

Madde 48 – Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 49 – Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye, Sıhhat ve İçtimai Muavenet ve Dahiliye Vekilleri memurdur.